

GWEITHDREFN CYNULLIAD CENEDLAETHOL

CYMRU AR GYFER YMDRIN Â

CHWYNION YN ERBYN

AELODAU'R CYNULLIAD

**Cymeradwywyd gan y Pwyllgor Safonau Ymddygiad ar 3 Mehefin
2008**

**Ymholiadau: Sulafa Halstead, Clerc y Pwyllgor Safonau
Ymddygiad**

1. DARPARIAETHAU CYFFREDINOL

Trefniadau Gweinyddol

- 1.1 Dylid gwneud cwynion i'r Comisiynydd Safonau. Bydd Swyddfa'r Comisiynydd yn logio'r ohebiaeth ac yn anfon llythyr at yr achwynydd i gydnabod bod y gŵyn wedi dod i law. Bydd y llythyr yn egluro nad yw hyn o reidrwydd yn golygu bod y gŵyn yn dderbyniol, a bydd yn nodi mai dim ond os yw'r achwynydd yn barod i'r manylion gael eu rhyddhau i'r Pwyllgor ac i'r Aelod sy'n destun y gŵyn y bydd yr achos yn mynd rhagddo.

Ymchwiliadau

- 1.2 Y Comisiynydd Safonau (y Comisiynydd) a benodwyd gan y Cynulliad o dan Reol Sefydlog 33.1 fydd yn cynnal ymchwiliadau o dan y weithdrefn hon.
- 1.3 Os na fydd y Comisiynydd, am ba bynnag reswm, yn gallu cynnal ymchwiliad, bydd Cadeirydd y Pwyllgor Safonau yn ceisio cytundeb y Pwyllgor Safonau Ymddygiad i wahodd y Comisiynydd Safonau Seneddol, Comisiynydd Safonau Senedd yr Alban neu Ombwdsmon Cynulliad Gogledd Iwerddon i gynnal yr ymchwiliad.
- 1.4 Os na fydd un o'r uchod yn gallu cynnal ymchwiliad, ar ôl ymgynghori ag Aelodau'r Pwyllgor ac Arweinwyr y Pleidiau, bydd Cadeirydd y Pwyllgor yn cynnig i'r Cynulliad y dylid penodi Cynghorydd Annibynnol dros dro i gynnal yr ymchwiliad. Bydd unrhyw gynig o'r fath yn cael blaenoriaeth dros Fusnes y Cyfarfodydd Llawn ac ni fydd yn destun dadl.

Camau

- 1.5 Pan fydd y Comisiynydd yn ymchwilio i gŵyn, mae dau gam posibl:

Cam yr Ymchwiliad Rhagarweiniol sy'n cynnwys ymchwilio a phenderfynu a yw cwyn yn dderbyniol; ac

os yw'r gŵyn yn dderbyniol, daw'r **Cam Ymchwilio Ffurfiol** sy'n cynnwys ymchwiliad pellach i'r gŵyn a phroses o adrodd yn ôl i'r Pwyllgor Safonau Ymddygiad.

Cynnal Ymchwiliadau

- 1.6 Yn unol â darpariaethau'r weithdrefn, y Comisiynydd fydd yn penderfynu pa bryd a sut i gynnal ymchwiliadau ymhob cam.
- 1.7 Bydd pob cam o ymchwiliad i gŵyn yn cael ei gynnal yn breifat. Fodd bynnag, gall Comisiynydd, ar unrhyw adeg, adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar hynt ymchwiliad i gŵyn.

2. CAM YR YMCHWILIAD RHAGARWEINIOL

- 2.1 Yn ystod y cam hwn, bydd y Comisiynydd yn ymchwilio ac yn penderfynu a yw cwyn yn dderbyniol ai peidio o fewn telerau paragraff 3 isod. Gall y Comisiynydd gysylltu â'r achwynydd i gasglu mwy o fanylion ac i holi a yw'n fodlon i'w (h)enw gael ei r(h)yddhau i'r Aelod sy'n destun cwyn ac i'r Pwyllgor. Hefyd, gall y Comisiynydd, yn ôl ei (d)disgresiwn, gysylltu â'r Aelod sy'n destun cwyn.

- 2.2 Os cred y Comisiynydd fod y gŵyn yn dderbyniol, caiff y Comisiynydd barhau i Ymchwilio'n Ffurfiol i'r gŵyn a chaiff lunio adroddiad i'r Pwyllgor Safonau Ymddygiad i'w hysbysu o hynny ac i nodi'r prif ffactorau a nodwyd wrth ddod i'r casgliad hwnnw. Bydd y Comisiynydd hefyd yn:
- i. hysbysu'r Aelod perthnasol fod cwyn wedi'i gwneud gan nodi natur y gŵyn; a
 - ii. hysbysu'r Aelod o enw'r achwynydd, ac eithrio lle y cred y Comisiynydd y byddai'n amhriodol iddo wneud hynny.
- 2.3 Os cred y Comisiynydd nad yw'r gŵyn yn dderbyniol, caiff y Comisiynydd wrthod cwyn gan hysbysu'r achwynydd a'r Aelod perthnasol o'i farn, gan nodi'r rhesymau dros ei benderfyniad.

3. DERBYNIOLDEB CWYNION

- 3.1 Mae cwyn yn dderbyniol o dan y weithdrefn hon os:
- i. caiff ei chyflwyno'n ysgrifenedig*;
 - ii. yw'n trafod ymddygiad Aelod Cynulliad;
 - iii. nad yw'n ddienw a'i fod yn nodi pwy yw'r achwynydd yn glir mewn modd sy'n golygu y gellir cyfathrebu ymhellach ag ef/hi;
 - iv. yw'n nodi'n glir pwy yw'r Aelod Cynulliad sy'n destun y gŵyn;
 - v. y'i gwneir o fewn blwyddyn o'r dyddiad pan allai'r achwynydd fod wedi dod yn rhesymol ymwybodol o'r ymddygiad y cwynir yn ei gylch; ac
 - vi. yw'n ymddangos bod digon o sylwedd i gyfiawnhau ymchwiliad pellach (h.y. mae digon o dystiolaeth i awgrymu bod yr ymddygiad dan sylw wedi digwydd, a phe bai hynny'n cael ei brofi, gallai olygu bod yr Aelod heb gydymffurfio ag unrhyw un o ofynion Rheolau Sefydlog 16.1(i).

* *Lle nad yw'r achwynydd yn gallu cyflwyno cwyn yn ysgrifenedig, bydd cyfleusterau ar gael trwy gyfrwng yr Ysgrifenyddiaeth fel y gall gytuno ar delerau datganiad ysgrifenedig.*

4. CAM YR YMCHWILIAD FFURFIOL

- 4.1 Yn ystod y cam hwn, caiff y Comisiynydd ymchwilio i gŵyn dderbyniol gyda'r bwriad o:
- i. sefydlu'r ffeithiau mewn cysylltiad a pha un a yw'r Aelod perthnasol wedi ymddwyn yn y modd a nodir gan y gŵyn ai peidio; a
 - ii. dod i gasgliad o ran a yw Aelod, o ganlyniad i'r ymddygiad hwnnw, wedi methu â chydymffurfio ag un o'r materion a nodir yn Rheol Sefydlog 16.1(i).
- 4.2 Pan fo gwaith ymchwilio ffurfiol i gŵyn wedi'i gwblhau, bydd y Comisiynydd yn llunio adroddiad i'w gyflwyno i'r Pwyllgor Safonau Ymddygiad. Bydd yr adroddiad yn cynnwys:
- i. manylion y gŵyn;
 - ii. manylion yr ymchwiliad a gynhaliwyd gan y Comisiynydd;
 - iii. y ffeithiau y daeth y Comisiynydd o hyd iddynt mewn cysylltiad â pha un a yw'r Aelod perthnasol wedi ymddwyn yn y modd y cwynwyd yn ei gylch ai peidio;
 - iv. y casgliad y daeth y Comisiynydd iddo o ran pa un a yw'r Aelod hwnnw, o ganlyniad i'r ymddygiad hwnnw, wedi methu â chydymffurfio ag un o'r materion a nodir o fewn Rheol Sefydlog 16.1(i); ond
 - v. ni fydd yn mynegi unrhyw farn o ran pa sancsiwn fyddai'n briodol ar gyfer unrhyw fethiant i gydymffurfio.
- 4.3 Ni fydd adroddiad sy'n casglu bod Aelod wedi methu â chydymffurfio ag un o'r materion o fewn Rheol Sefydlog 16.1(i) yn cael ei gyflwyno gerbron y Pwyllgor oni bai fod copi o'r adroddiad drafft wedi'i roi i'r Aelod a'r achwynydd a'u bod wedi cael cyfle i wneud sylwadau ar gywirdeb ffeithiol. Os nad yw'r Comisiynydd yn derbyn y sylwadau hyn, bydd yr adroddiad i'r Pwyllgor yn nodi manylion y ffeithiau hyn sy'n destun dadl.
- 4.4 Bydd copïau o adroddiad terfynol y Comisiynydd i'r Pwyllgor yn cynnwys manylion yr ymchwiliad ffurfiol ar gael i'r achwynydd ac i'r Aelod sy'n destun cwyn yr un pryd ag y darperir copïau i'r Pwyllgor.
- 4.5 Bydd yr Aelod sy'n destun cwyn yn cael ei hysbysu bod ganddo hawl i:
- i. gyflwyno sylwadau ysgrifenedig i'r Pwyllgor o fewn amser penodol; a
 - ii. cyflwyno sylwadau llafar mewn gwrandawriad llafar gan y Pwyllgor.
- 4.6 Dylai adroddiad y Comisiynydd barhau'n gyfrinachol nes bo'r Pwyllgor wedi gorffen ystyried y gŵyn. Bydd gofyn i'r rhai sy'n cael copi o'r adroddiad barchu ei gyfrinachedd.

- 4.7 Os nad yw'r Comisiynydd wedi cwblhau ymchwiliad ffurfiol o fewn chwe mis o ddarganfod bod cwyn yn dderbyniol, bydd y Comisiynydd yn cyflwyno'r wybodaeth ddiweddaraf am hynt yr ymchwiliad i'r Pwyllgor.

5. AELODAU'N CYDWEITHREDU

- 5.1 Mae'r weithdrefn hon yn seiliedig ar yr egwyddor y bydd Aelodau'r Cynulliad yn cydweithredu'n llwyr ag unrhyw ymchwiliad i gŵyn. Disgwylir i Aelodau ymateb yn bersonol bob tro i unrhyw gais gan y Comisiynydd. Yn ystod unrhyw gam o'r broses o ystyried cwyn, os bydd gan Gomisiynydd achos i gredu nad yw unrhyw Aelod yn cydweithredu, ar ôl rhoi hysbysiad o fwriad i wneud hynny i'r Aelod sy'n destun cwyn, gall y Comisiynydd gyflwyno'r farn hon i'r Pwyllgor Safonau Ymddygiad. Yna, gall y Pwyllgor drefnu i'r adroddiad gael ei gyhoeddi a'i osod gerbron y Cynulliad cyn gynted ag sy'n bosibl.
- 5.2 Ni fydd llunio adroddiad o'r fath yn atal y Comisiynydd na'r Pwyllgor rhag parhau i ystyried y gŵyn yn unol â'r weithdrefn hon.

6. TROSEDDAU

- 6.1 Yn ystod unrhyw gam o'r broses o ystyried cwyn, os bydd tystiolaeth yn codi o ymddygiad a allai gynnwys methiant i gydymffurfio ag adran 36(7) o Ddeddf Llywodraeth Cymru, bydd y Comisiynydd yn hysbysu Clerc y Pwyllgor Safonau yn ddi-oed. Bydd Clerc y Pwyllgor yn cyfeirio'r papurau perthnasol i'r Heddlu yn unol â'r protocol y cytunwyd arno gyda'r Heddlu a Gwasanaeth Erlyn y Goron.
- 6.2 O dan amgylchiadau o'r fath, bydd yr holl waith o ystyried y gŵyn o dan y weithdrefn hon yn cael ei atal dros dro nes bod yr Heddlu, Gwasanaeth Erlyn y Goron neu'r Llysoedd wedi cwblhau eu gwaith.
- 6.3 Bydd y Pwyllgor, yr Aelod perthnasol a'r Achwynydd yn cael eu hysbysu o unrhyw q benderfyniad i gyfeirio cwyn at yr Heddlu.
- 6.4 Cyn gynted ag sy'n bosibl ar ôl i'r Heddlu, Gwasanaeth Erlyn y Goron neu'r Llysoedd orffen ystyried cwyn, caiff y Comisiynydd baratoi adroddiad i'r Pwyllgor yn nodi:
- i. manylion y gŵyn;
 - ii. manylion unrhyw ymchwiliad a gynhaliwyd gan y Comisiynydd hyd at y pwynt lle y cyfeiriwyd y gŵyn at yr Heddlu;
 - iii. unrhyw ffeithiau a ganfuwyd gan y Comisiynydd neu a ddarparwyd gan yr Heddlu, Gwasanaeth Erlyn y Goron neu'r Llysoedd;
 - iv. unrhyw gasgliadau y daeth y Comisiynydd iddynt, yn seiliedig ar y dystiolaeth a oedd ar gael ar y pryd, o ran pa un a yw'r Aelod wedi methu â chydymffurfio ag un o'r materion a nodir yn Rheol Sefydlog 16.1(i) ai peidio; a
 - v. pa un a yw'r gŵyn yn codi unrhyw faterion o egwyddor gyffredinol, ym marn y Comisiynydd.

- 6.5 Caiff y Pwyllgor gyfarfod yn breifat i ystyried adroddiad y Comisiynydd o dan baragraff 6.4 uchod. Yn ystod y cyfarfod, gall y Pwyllgor benderfynu i:
- i. wrthod y gŵyn;
 - ii. gwrthod y gŵyn ond ystyried unrhyw egwyddorion cyffredinol sy'n codi ohoni; neu
 - iii. barhau i ystyried y gŵyn.
- 6.6 Lle bo'r Pwyllgor yn gwrthod cwyn, gall gyhoeddi adroddiad o'i ystyriaethau cyn gynted ag sy'n bosibl ar ôl iddo ddod i benderfyniad, a'i osod gerbron y Cynulliad ochr yn ochr ag adroddiad y Comisiynydd i'r Pwyllgor o dan baragraff 6.4 y weithdrefn hon.
- 6.7 Lle bo'r Pwyllgor yn penderfynu parhau i ystyried cwyn:
- i. ni fydd yn mynegi unrhyw farn ar pa un a yw'r Gweinidog wedi methu â chydymffurfio ai peidio; a
 - ii. bydd y gŵyn yn cael ei hystyried o'r pwynt a gyrhaeddwyd yn y weithdrefn cyn i'r gŵyn gael ei chyfeirio at yr Heddlu a bydd trefniadau'r weithdrefn hon yn sylfaen i'r broses o hynny ymlaen.

7. YSTYRIAETH Y PWYLLGOR SAFONAU

Ystyriaeth Gychwynnol

- 7.1 Yn gyntaf, bydd y Pwyllgor yn cyfarfod yn breifat i ystyried manylion y gŵyn, **ond ni fydd yn cyflwyno unrhyw gasgliadau sylweddol am y gŵyn yn ystod y cam hwn**. Diben y cyfarfod preifat fydd ystyried adroddiad y Comisiynydd, ac unrhyw dystiolaeth ysgrifenedig arall a wêl yn berthnasol i benderfynu a yw'n briodol
- (a) a yw'n briodol gwahodd unrhyw dystion i gyflwyno tystiolaeth i'r Pwyllgor mewn gwrandawriad llafar; ac
 - (b) a ddylai'r Pwyllgor ystyried y gŵyn yn gyhoeddus ynteu'n breifat .
- 7.2 Gall hefyd ystyried sut y mae'n cynnig y dylid cwestiynu Aelod neu dystion.
- 7.3 Ni fydd y Comisiynydd Safonau yn bresennol yn y cyfarfod preifat cychwynnol hwn oni bai fod y Pwyllgor yn estyn gwahoddiad iddo wneud hynny
- 7.4 Yn unol â Rheol Sefydlog 16.4, lle y mae Aelod o'r Pwyllgor yn destun cwyn, ni fydd yn cymryd unrhyw ran yng ngwaith y Pwyllgor o ystyried y gŵyn. O dan amgylchiadau o'r fath, caiff Aelod arall o'r un grŵp gwleidyddol gymryd lle'r Aelod hwnnw yn unol â'r trefniadau a nodir yn y Rheolau Sefydlog.

Gwrandawriad Llafar

- 7.5 Bydd y Pwyllgor yn cyfarfod yn breifat - oni bai ei fod wedi penderfynu, ar ôl ystyried amgylchiadau'r achos ac unrhyw gyngor a gafwyd gan y Comisiynydd

Safonau neu Gwnsler Gwasanaeth Seneddol y Cynulliad, y dylai gyfarfod yn gyhoeddus - i ystyried:

- i. unrhyw sylwadau llafar neu ysgrifenedig y mae'r Aelod sy'n destun cwyn yn dymuno'u cyflwyno; ac
 - ii. unrhyw dystiolaeth lafar neu ysgrifenedig gan dystion.
- 7.6 Mewn unrhyw wrandawriad llafar, caiff cynghorydd ddod yn gwmni i'r Aelod sy'n destun cwyn neu i unrhyw dystion sy'n dewis rhoi tystiolaeth.
- 7.7 Darperir trawsgrifiad gair-am-air o drafodion unrhyw wrandawiadau llafar. Y rhagdybiaeth gyffredinol yw mai dim ond er mwyn cael esboniad o faterion ffeithiol y bydd y Pwyllgor yn gofyn cwestiynau i'r Aelod neu i'r tystion. Byddai gan yr Aelod neu unrhyw dystion hawl i holi a chael ateb i gwestiynau ffeithiol am faterion gweithdrefnol neu dechnegol; nid oes ganddynt hawl i gwestiynu'r Comisiynydd a'r Pwyllgor am faterion sy'n destun dadl.
- 7.8 Os daw rhywun yn gwmni i Aelod neu i dystion, caiff y Cadeirydd roi caniatâd i'r person hwnnw gyflwyno sylwadau ar lafar a byddai'r un rheolau'n berthnasol.

Y Pwyllgor yn Ystyried ei Benderfyniad

- 7.9 Yn dilyn unrhyw wrandawriad llafar, bydd y Pwyllgor yn cyfarfod yn breifat i ystyried a yw'r Aelod wedi methu â chydymffurfio ag un o'r materion a nodir yn Rheol Sefydlog 16.1(i) a pha gamau, os o gwbl, y dylai gynghori'r Cynulliad i'w cymryd os canfyddir methiant i gydymffurfio.
- 7.10 Er mwyn i'r pwyllgor benderfynu gwneud argymhelliad, yn unol â'r hyn a fanylir ym mhwynt 7.11, rhaid bod mwyafrif clir o blaid yr argymhelliad.

Argymhellion y Pwyllgor

- 7.11 Gall y pwyllgor benderfynu cynnig unrhyw un o'r argymhellion a ganlyn:
- i. na chanfuwyd unrhyw fethiant i gydymffurfio ac y dylid gwrthod y gŵyn;
 - ii. y canfuwyd methiant i gydymffurfio ond ei fod yn ddibwys ac y dylid gwrthod y gŵyn;
 - iii. y canfuwyd methiant i gydymffurfio ac na ddylid cymryd unrhyw gamau pellach;
 - iv. y canfuwyd methiant i gydymffurfio ac y dylid "ceryddu" yr Aelod o dan Reol Sefydlog 16.9; neu
 - v. y canfuwyd methiant i gydymffurfio ac y dylid gwahardd yr Aelod rhag gweithrediadau'r Cynulliad am gyfnod penodol.
- 7.12 Cyn gynted ag sy'n bosibl ar ôl i'r Pwyllgor ddod i benderfyniad, ond nid cyn pen 10 diwrnod gwaith ar ôl darparu copi o adroddiad y Pwyllgor i'r Aelod sy'n destun cwyn, bydd y Pwyllgor yn cyhoeddi adroddiad o'i ystyriaethau ac yn ei osod gerbron y Cynulliad ynghyd ag adroddiad y Comisiynydd i'r Pwyllgor. Yn yr achosion hynny lle y mae'r Comisiynydd wedi argymhell y dylid ystyried adroddiad yn breifat, a lle

nad oes methiant i gydymffurfio neu os gwrthodir achos, gall y Pwyllgor benderfynu y dylid tynnu enwau unigolion o'r adroddiad.

- 7.13 Lle y mae'r Llywydd yn hysbysu'r Pwyllgor bod apêl wedi'i wneud o dan adran 8 isod, ni fydd y Pwyllgor yn cyhoeddi ei adroddiad nac yn ei osod gerbron y Cynulliad nes bod y gwaith o ystyried yr apêl wedi'i gwblhau.

8. Y WEITHDREFN APELIO

- 8.1 Lle y mae'r Pwyllgor wedi canfod bod Aelod wedi methu â chydymffurfio, ac nad yw'r Pwyllgor yn argymhell y dylid gwrthod y gŵyn, gall yr Aelod sy'n destun y gŵyn apelio i'r Llywydd o fewn 10 diwrnod gwaith o'r dyddiad pan ddaw copi o adroddiad y Pwyllgor i'w law.

Sefydlu Panel Apêl a Chyfansoddiad y Panel

- 8.2 Ar bob achlysur, caiff y Llywydd sefydlu panel i ystyried yr apêl yn unol â threfniadau y bydd yn cytuno arnynt o bryd i'w gilydd gyda'r Pwyllgor Safonau. Bydd y Panel yn cynnwys pedwar Aelod Cynulliad a pherson annibynnol â chymhwyster yn y gyfraith nad yw'n Aelod Cynulliad nac yn aelod o staff y Cynulliad. Bydd pob un o Aelodau'r Cynulliad yn cael eu tynnu o'r gwahanol grwpiau gwleidyddol a gynrychiolir yn y Cynulliad, cyn belled a bo hynny'n bosibl.
- 8.3 Ni chaiff Aelodau'r Pwyllgor Safonau Ymddygiad, y Llywydd na'r Dirprwy Lywydd, y Prif Weinidog nac arweinwyr grwpiau gwleidyddol, achwynydd na thyst fod yn Aelod o banel apêl.

Ystyried Apelau

- 8.4 Ni chaiff apelau eu hystyried ar y seiliau canlynol:
- i. os yw casgliadau'r Pwyllgor yn seiliedig ar anghywirdebau ffeithiol sylweddol nad oedd y Pwyllgor yn ymwybodol ohonynt, ond tasent wedi bod yn ymwybodol ohonynt, gallent fod wedi arwain at gasgliad gwahanol gan y Pwyllgor;
 - ii. os bu afreoleidd-dra gweithdrefnol a oedd yn rhagfarnu yn erbyn hawl yr Aelod i gael gwrandawriad teg.
- 8.5 Dim ond adroddiadau'r Comisiynydd a'r Pwyllgor ac unrhyw sylwadau ysgrifenedig ychwanegol a wnaed gan yr apelydd fydd y panel apêl yn eu hystyried. Ni fydd yn cynnal gwrandawiadau llafar nac yn ystyried sylwadau gan unrhyw ffynhonnell arall.
- 8.6 Bydd y panel apêl naill ai'n:
- i. cynnal yr apêl ac yn gwrthod y gŵyn. Mewn achosion o'r fath, bydd yn gosod adroddiad gerbron y Cynulliad ac yn egluro ei benderfyniad. Bydd unrhyw adroddiad o'r fath yn cynnwys adroddiadau gan y Comisiynydd a'r Pwyllgor Safonau Ymddygiad; neu

- ii. yn gwrthod yr apêl. Mewn achosion o'r fath, ni fydd yn cymryd unrhyw gamau ond bydd yn cyflwyno adroddiad i'r Pwyllgor Safonau Ymddygiad yn esbonio ei benderfyniad.

9. Y CYNULLIAD YN YSTYRIED

Lle nad oes apêl neu pan na fydd apêl yn llwyddiannus.

- 9.1 Pan na fydd apêl yn llwyddiannus neu phan na chaiff apêl ei wneud i'r Llywydd a phan nad yw'r Pwyllgor yn argymhell gwrthod yr apêl, bydd Cadeirydd y Pwyllgor Safonau yn cyflwyno cynnig yn galw ar y Cynulliad i weithredu argymhellion y Pwyllgor. Ni fydd cynigion o'r fath yn destun gwelliant. Bydd amser i ddiwygio'r cynnig cyn gynted ag sy'n bosibl.

Pan fo apêl llwyddiannus yn cael ei wneud.

- 9.2 Pan fo apêl wedi'i gynnal gan y panel apêl a bod eu hadroddiad wedi'i osod gerbron y Cynulliad, caiff yr achos ei wrthod a bydd yr holl waith o ystyried y gŵyn yn dod i ben.

10. UNIONI METHIANT NEU WRTHOD Y GW^YN

- 10.1 Yn ystod ymchwiliad rhagarweiniol, lle nad yw'r ffeithiau'n destun dadl a bod yr Aelod yn unioni neu'n ymddiheuro am fân fethiant yn ddi-oed, gall y Comisiynydd argymhell i Gadeirydd y Pwyllgor Safonau na ddylid cynnal ymchwiliad ffurfiol. Os bydd y Cadeirydd yn cytuno, bydd y Comisiynydd yn hysbysu'r Aelod a'r achwynydd, er bod methiant i gydymffurfio wedi'i ganfod, na fydd unrhyw gamau pellach yn cael eu cymryd yn erbyn yr Aelod.
- 10.2 Os oes cwyn yn erbyn y Cadeirydd, gall y Comisiynydd argymhell i aelod o'r Pwyllgor Safonau Ymddygiad, a enwebwyd gan y Pwyllgor, weithredu yn y cyswllt hwn. Bydd Clerc y Pwyllgor yn gofalu bod aelod o'r Pwyllgor yn cael ei enwebu at y diben hwnnw.
- 10.3 O dan amgylchiadau o'r fath, nid oes gofyn i'r Comisiynydd adrodd yn ôl i'r Pwyllgor Safonau heblaw am i argymhell unrhyw gamau y gallai bod yn angenrheidiol i'w cymryd er mwyn egluro neu ddehongli rheolau er gwybodaeth ar gyfer y dyfodol. Lle nad yw'r Comisiynydd yn dewis adrodd yn ôl yn y modd hwn, ni fydd angen nodi enw'r Aelod na'r achwynydd.

11. ADRODDIAD BLYNYDDOL

- 11.1 Caiff y Comisiynydd baratoi adroddiad blynyddol, i'w gynnwys yn adroddiad blynyddol y Pwyllgor, yn nodi cyfanswm yr achosion a wrthodwyd yn ystod y cam rhagarweiniol, ynghyd â gwybodaeth arall a chasgliadau cyffredinol, y cred y Comisiynydd sy'n berthnasol neu y gall y Pwyllgor fod ei angen o bryd i'w gilydd.